

Az 1-es szám már egyetlen 4-es segítségével is előállítható: $1 = \left[\sqrt{\sqrt{4}} \right]$. A továbbiakban ezért szabályosnak tekinthetünk minden olyan előállítást, amelyben a megengedett műveleteken kívül 4-esek és 1-esek szerepelnek, összesen legfeljebb három darab.

Tekintsük a megengedett módon előállítható (általában nem egész)

$$(1) \quad \frac{4}{\sqrt{4}-1} < \frac{4}{\sqrt[4]{4}-1} < \frac{4}{\sqrt[8]{4}-1} < \dots$$

számokat. Ebben a végtelenhez tartó sorozatban minden tag legfeljebb az előtte levőnek a háromszorosa lehet. Jelöljük a $\sqrt[2^k]{4}$ -et A -val, ekkor a bizonyítandó egyenlőtlenség $\frac{4}{A-1} \leq 3 \cdot \frac{4}{A^2-1}$, ami $A > 1$ miatt $A+1 \leq 3$ alakba írható, ez pedig nyilván igaz.

Legyen ezután n egy 2-nél nagyobb, előállítandó egész szám. Olyan t pozitív egészet keresünk, amelyre

$$(2) \quad 3n^{2^t} < (n+1)^{2^t}$$

teljesül. A (2) fennállása esetén ugyanis az (1) sorozatnak – a bizonyított egyenlőtlenség miatt – létezik az $\left[n^{2^t}, (n+1)^{2^t} \right)$ intervallumba eső eleme, és abból t -szer négyzetgyököt vonva olyan számot kapunk, amelynek n az egészrésze.

Megmutatjuk, hogy $t = n$ kielégíti (2)-t. Könnyen látható (például az n -re vonatkozó indukcióval), hogy $n < 2^{n-1}$, ezért

$$\begin{aligned} (n+1)^{2^n} &= n^{2^n} + 2^n \cdot 2^{2^n-1} + \dots \geq n^{2^n} + 2^n \cdot n^{2^n-1} \geq \\ &\geq n^{2^n} + 2n \cdot n^{2^n-1} = 3n^{2^n}. \end{aligned}$$

Ezzel a feladatot minden 2-től különböző természetes számra megoldottuk. A 2 előállítása: $2 = \sqrt{4}$.

Megjegyzések. 1. Amint az a megoldásból látható, az összeadás és szorzás művelete nem szükséges a kívánt előállításokhoz, és az egészrészképzést is minden számnál legfeljebb csak kétszer kell használni.

2. A „legfeljebb három darab 4-es” kikötés módosítható arra, hogy három adott, 1-nél nagyobb számot használhatunk, mindegyiket legfeljebb egyszer.

Izsák Ferenc (Szombathely, Nagy Lajos Gimn., IV. o.t.)